

5 Sınıf Ders Notları

version

BTY5

Kasım 20, 2023

Contents

BTY5	1
Bilişimin Önemi	1
Temel Kavramlar	1
Bilişim Cihazları	1
Bilişimin Alanları	3
Bilişimde Sağlık	4
Ergonomi	5
Bilgisayar Sistemleri	6
Bilgisayar Donanımları	6
İç Donanım	6
Dış Donanım	6
Dosya Yönetimi	7
Dosya İşlemleri:	8
Klasör ve Dizin:	8
Etik Değerler	9
Etik Nedir?	9
İnternette Etiği:	9
İnternet'te dikkat edilmesi gereken eylemler şunlardır;	9
KVKK(Kişisel Verileri Koruma Kurumu):	9
Siber Zorbalık:	10
Bilişim Etiği:	10
Dijital Vatandaşlık	11
Dijital Nedir?	11
Dijital Vatandaş:	11
Dijital Kimlik:	11
Dijital Kimliğimizle Dikkat Etmemiz Gerekenler:	11
Pasif Bilgi Toplama:	12
Aktif Bilgi Toplama:	12
Dijital Zorbalık	13
Dijital Zorba(Siber Zorba):	13
Zombi Bilgisayar:	13
Gizlilik ve Güvenlik	14
Bilgi Bağları	16
Ağ Nedir ve Çeşitleri?	16
Yerel Alan Ağları(LAN), Kablosuz Yerel Alan Ağları(WLAN)	16
Metropol Alan Ağları(MAN):	17
Geniş Alan Ağları(WAN):	17
Arama Araştırma	18
Web Tarayıcıları	18
Arama Motorları	18
Web Sitesi Adres Yapısı	19

İletişim Kuralı	19
Web Sitesi Ad Uzantıları	19
Web Sitesi Ülke Kodları	20
İletişim Araçları	21
E-Posta:	21
Sohbet:	21
Forum:	21
Sanal Ortamda İletişimin Olumlu Yönleri:	22
Sanal Ortamda İletişimin Olumsuz Yönleri:	22
Görüntü İşleme	23
Çevrim Dışı(Offline)(Bilgisayardan)	23
Çevrim İçi (Online) (İnternetten)	23
Resim Araçları	24
Kelime İşlemci	25
Çevrim Dışı(Offline)(Bilgisayarda)	25
Çevrim İçi (online)(internetten)	25
Kağıt Boyutu:	26
Resmi Yazışma Kuralları:	26
Sunu Hazırlama	27
Dijital Ürün Oluşturma	29
İstiklal Marşını Yazma	29
Kimlik Kartı Tasarlama	29
Öğrenci Listesi Oluşturma	29
İşbirlikli Belge Oluşturma	30
Google Drive Kullanımı	30
İşbirlikli Belge Paylaşması	31
Google Drive Paylaşımı	31
Hakkında	32
İletişim	33

BTY5

Bilişimin Önemi

Temel Kavramlar

- Bilişim:Bilgi ve iletişim
- Bit:Bilgi İletişim ve Teknolojileri

Bilişim Cihazları

Günümüzde teknolojinin gelişmesiyle birlikte içerisinde sayısal işleme üniteleri olmayan cihazlar yok denecek kadar azdır. Sayısal işleme ünitesi bulunan cihazların hepsi aslında Risc(sadeleştirilmiş kod yapılı) yapılı bilgisayarlar içesinden bulundurur. Bu bilgisayarlar ucuz ve düşük güçlerde çalışması sebebiyle hayatımızın her noktasında kullanmaktadır. Bunlar;

- Dijital saatler
- Elektronik tabletlər
- Hesap makineləri
- Çamaşır-bulaşık makinələri
- Akıllı(smart=internet girebilen) televizyonlar
- Cep telefonları
- Tablet
- Laptop
- Bilgisayar
- Dijital kameralar
- Klima
- Drone

BTY5

Bilişimin Alanları

Bit bütün iş alanlarında çok önemli bir yeri vardır. Bu Alanlar;

- Eğitim
- Sağlık
- İletişim
- Sanayi
- Ulaşım
- Bankacılık
- Güvenlik

Sağlık

Eğitim

Günlük Yaşam

Mühendislik

İletişim

Sahne Sanatları
Sinema, Tiyatro

Üretim Sanayi

Uçak ve Uzay Sanayi

Ticaret & Bankacılık

Bilişimde Sağlık

Bit cihazlarını kullanırken sağlığımız risk altındadır. Bu riski en aza indirmek için şunlara dikkat etmeliyiz.

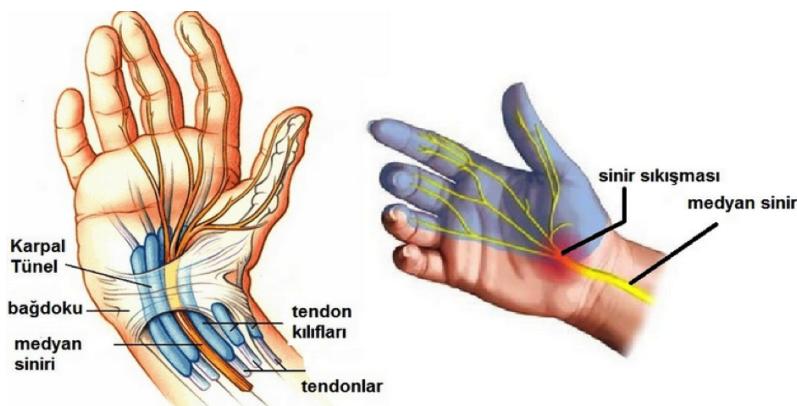
- **Ergonomik ürünler tercih etmeliyiz**

- Sık Sık çalışmaya ara vermemeliyiz
- **Ekrandan 45cm uzak durmalıyız.**

- Bulunduğumuz ortamı havalandırmalıyız
- Bulunduğumuz ortamın ışıklandırmasını gözden geçirmeliyiz.
- Devamlı tekrar eden hareketlerden uzak durmalıyız.
- Ruh sağlığımız bozulabilir.
- Karpal tunel sendromu konusunda bilgilenebiliriz

Ergonomi

Ergonomi, bir nesnenin renk, koku, ağırlık, sağlık, kullanışlılık vb. konularda en uygun tasarılanması olayıdır. Bt ürünlerini tercih ederken mutlaka ergonomik ürünler tercih etmeliyiz. Fakat ergonomik ürünler hem az hemde fiyatları yüksek olmaktadır. bu durumda çok acele etmemeliyiz. Ve iyice araştırıp almalıyız.

Bilgisayar Sistemleri

Bilgisayar Donanımları

Bilgisayar parçaları iki gruba ayrılır. Bunlar;

İç Donanım

Kasa içinde bulunan bilgisayar parçalarıdır.

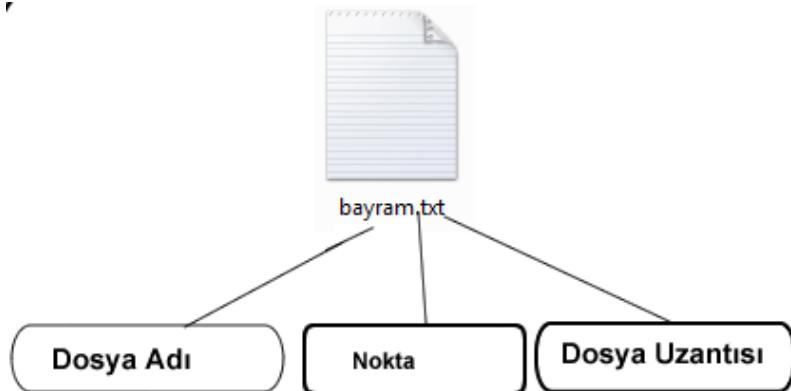
Dış Donanım

Gözümüzle gördüğümüz bilgisayar parçalarıdır.

Dosya Yönetimi

Dosya: Bilgisayarda bilgilerin tutulduğu yapılardır. Bütün her şey bunlarda tutulur. Dosyaların türleri uzantılarına göre belirlenir.

**Dosyalar bilgilerin saklandığı yapılardır.
Bir çok işletim sistemi dosyaları uzantıları ile tanır
ve ona göre programlarla çalıştırırlar.**

Not: Bilmedikleri dosya uzantıları için ise bize sorarlar.

**Dosya isim ve uzantıları <,>, ?, |, /, *, \ vb. karakterlerden
oluşamaz.**

**Ayrıca işletim sistemleri için özel olan isimlerde olamaz.
Bunlar; com1, com2, lpt1 vb.**

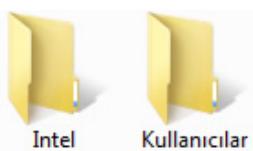
Dosya Yönetimi

Dosya İşlemleri:

- F2: Dosya seçiliyken bastığımızda adını değiştirmemizi sağlar.
- Delete: Dosya seçiliyken bastığımızda dosyayı çöp kutusuna gönderir.
- Shift+Delete: Dosyayı doğrudan siler.
- Ctrl+C: Dosyayı Kopyalar.
- Ctrl+V: Dosyayı Yapıştırır.
- Ctrl+X: Dosya keser.

Klasör ve Dizin:

Dosyaların düzenli tutulmasına sağlayan yapılardır.

Klasörler, dizindiyede bilinen dosyaları bir arada tutmak için kullanılan yapılardır.

Sürücüler: Tüm bilgilerin tutulduğu mekanik yapılar:

Sürücüler, klasör ve dosyaları bir arada tutmak için kullanılan yapılardır.

Etik Değerler

Etik Nedir?

Etik yaptığımız davranışların ahlak açısından uygun olup olmadığını ifade etmek için kullanılan ifadedir.

İnternette Etiği:

Bilişim teknolojilerini kullanarak yaptığımiz eylemlerin etik kurallara uygun olarak yapılması gerekmektedir. Eğer uygun olmazsa bir çok maddi manevi olumsuzluklara maruz kalabiliriz.

İnternet'te dikkat edilmesi gereken eylemler şunlardır;

- Sosyal medyada etik davranışlar sergilemeliyiz.
- Her türlü bilgiyi KVKK'ya uygun şekilde paylaşmalıyız.
- Siber zorbalık yapmamalıyız.

KVKK(Kişisel Verileri Koruma Kurumu):

Kişisel Verileri Koruma Kurumu, Türkiye'de kişisel verilerin korunmasını sağlamak ve gözetmek için kurulmuş olan düzenleyici ve denetleyici bir kurumdur.

Etik Değerler

- Siber: İnternet

Siber Zorbalık:

Siber zorbalık, bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak bir birey ya da gruba yapılan zarar verme davranışlarıdır.

Bilişim Etiği:

Siber zorbalık yapmadan ve KVKK kurallarına göre etik davranışlar sergilemektir.

Dijital Vatandaşlık

Dijital Vatandaşlık

Dijital Nedir?

Dijital, sayısal demektir. Günümüzde ise dijital, sayısal ve elektronik aynı kelimeler olarak kullanılmaktadır. İnsanların internet üzerinden yaptığı işlemlerin hepsi dijital işlemidir.

dijital=sayısal=elektronik

Dijital Vatandaş:

Resmi olarak yapılanlarda dijital vatandaşlık olarak değerlendirilebilir. Günümüzde Resmi işlemlerimiz için kullanabileceğimiz resmi web siteleri şunlardır.

- e-devlet
- e-okul
- eba
- mhrs
- e-nabız
- internet bankacılığı vb.

Dijital Kimlik:

Dijital kimlik internet üzerinden oluşturduğumuz kullanıcı hesapları ve bu hesaplarda kendimize oluşturduğumuz etkinlik fotoğraf ve payalışımşarın tamamına denilir. - Örneğin; - Google Hesabı, - Facebook Hesabı, - Instagram Hesabı, - Twitter Hesabı vb.

Bu hesapları oluştururken verdığımız bilgiler bizim dijital kimliğimiz olmaktadır.

Dijital Kimliğimizle Dikkat Etmemiz Gerekenler:

İnternet'te oluşturduğumuz hesaplar bizlerin dijital kimliği olduğunu dikkate alıp, dijital kimliğimizle yaptığımız işlemlerde şunlara dikkat etmemiz gerekmektedir;

- Gerçek kimlik bilgilerimiz ile aynı olması mecburi değildir.
- Sosyal medyada mümkün olduğu kadar gerçek kimlik bilgilerimizi az vermeliyiz.
- Sosyal medyada çok az fotoğraf vb. bilgiler paylaşmalıyız.

Dijital Vatandaşlık

- Sosyal medyada yorum, eleştiri, beğenisi, öneri, hakaret vb. eylemler yapmamalıyız.

Pasif Bilgi Toplama:

- maltego

Aktif Bilgi Toplama:

Dijital Zorbalık

Dijital Zorba(Siber Zorba):

İnternet ve bilgisayar kullanarak yapılan (şiddet, dolandırma, tehdit vb.) eylemlerine denir. Bu dijital zorbalık yapan kişilere dijital zorba denir.

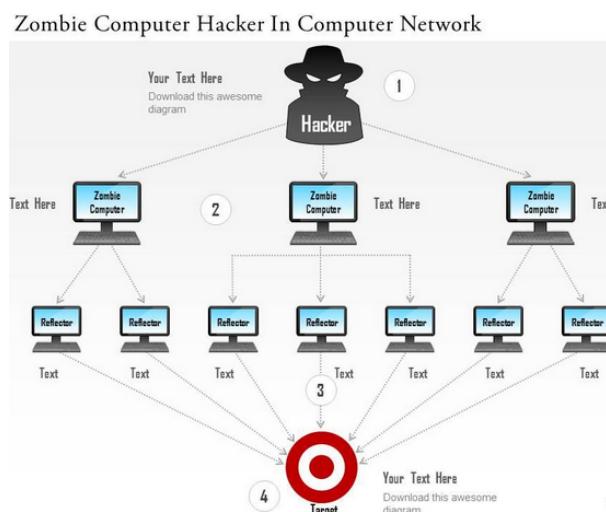

Kendimizi ve başkasını mağdur etmemek için şunlara dikkat etmeliyiz.

- Internet'te bilgilerin bir denetimden geçmeden sunulduğunu bilerek değerlendirmeliyiz.
- Şifrelerimizi zor yapmalıyız
- Zombi bilgisayar olmamak için, antivirüs programı ve güvenlik duvarı kullanmalıyız.
- Internet'ten bilmediğimiz dosya ve linkleri açmamalıyız.
- Siber zorbalık yapmamalıyız.

Zombi Bilgisayar:

Başkalarının yönetimini eline geçirdiği bilgisayarlara denilir. Önlemek için güvenlik duvarı ve antivirüs programı gereklidir.

Gizlilik ve Güvenlik

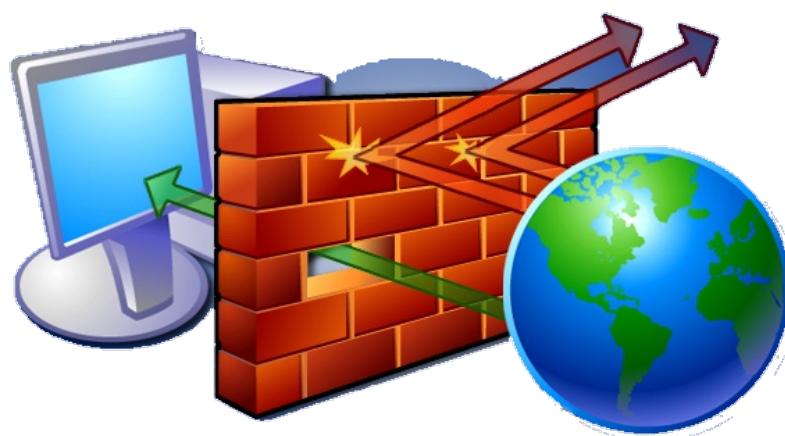
Gelişen dünyamızda, teknolojik gelişmeler özellikle bilişim cihazlarında baş döndürücü şekilde olmaktadır. Bu hızlı gelişim bütün bilgilerin ve işlerin bilişim cihazları üzerinden gerçekleştirilmesine neden olmuştur. Bu durumda bilişim cihazlarının, içindeki bilgilerin korunmasını önemli kılmıştır.

Bilgi ve Veri Güvenliği için şunlara dikkat etmemiz gerekmektedir;

- Bilgisayarımızda güncel bir virüs programı kullanmalıyız.

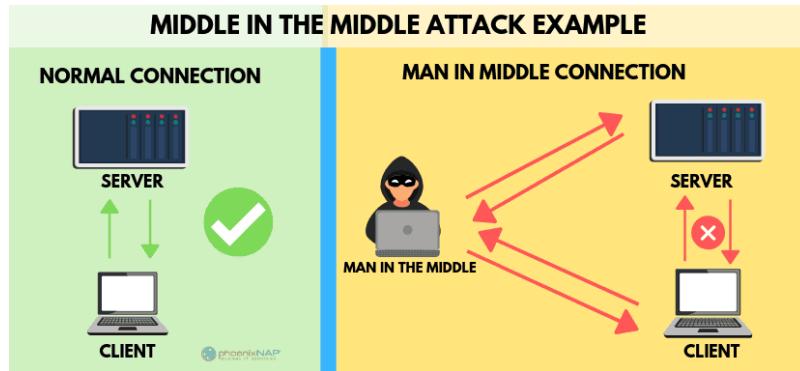

- Güvenlik duvarını açık tutmalıyız.

Gizlilik ve Güvenlik

- Ortak internet aboneliklerini kullanmamalıyız.

- Mutlaka b7 cihazımıza şifre koymalıyız.

- Şifrelerimizi başkalarının tahmin edemeyeceği kadar karmaşık yapmalıyız

Weak Passwords	Normal Passwords	Strong Passwords
accident	AcciDent	Acc1den7
susan	Susan53	.Susan53!
jellyfish	Jelly22fish	Jelly22fi\$h
smellycat	Sm3llcat	\$m3llyc@t
mapleleafs	MapleLeafs	M@pleL3afs
ebay19	ebay.44	%ebay.44
creditunion	CreditUnion	Cr3d!tUniOn

Bilgi Bağları

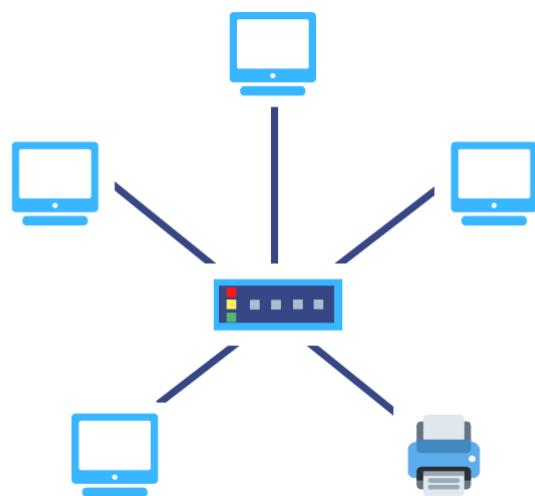
Ağ Nedir ve Çeşitleri?

En az iki bilgisayarın birbirine bağlanmasıyla oluşturulan yapıya bilgisayar ağı denilir.

Genel olarak 3 gruba sınıflandırılabilir.

Yerel Alan Ağları(LAN), Kablosuz Yerel Alan Ağı(WLAN)

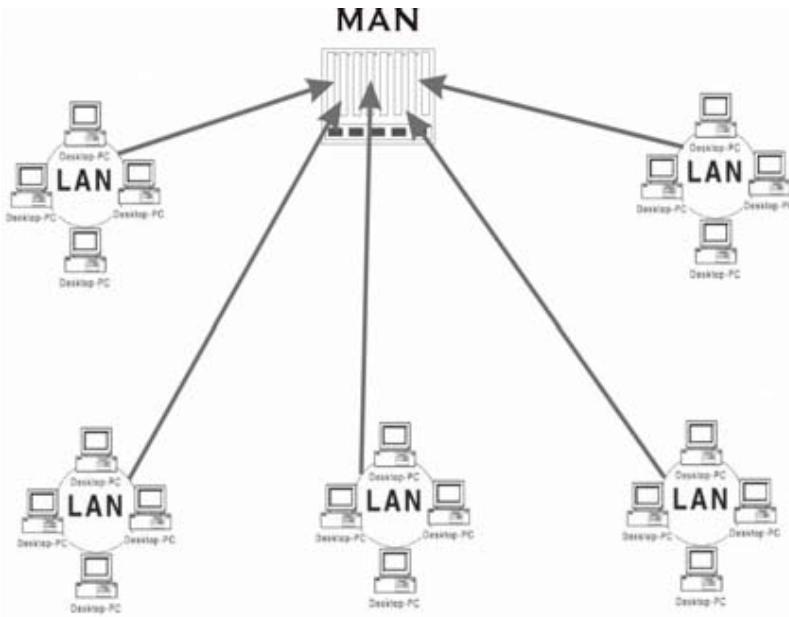
Aynı ortamındaki bilgisayarların bağlanmasıyla oluşturulan ağ yapısıdır. Örneğin bilişim laboratuvarı, internet Kafe , ofis vb. yapılar.

Bilgi Bağları

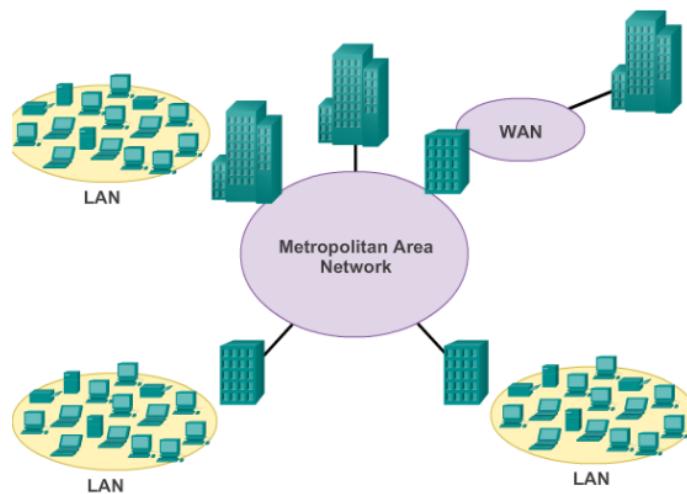
Metropol Alan Ağı(MAN):

Lan ağlarının birleşmesiyle oluşan yağıdır. Örneğin bir şehrin veya ilçenin tamamının birleştirilmiş halidir.

Geniş Alan Ağı(WAN):

Dünyadaki metropol ağlarının birleşmesiyle oluşan yapıdır. Kısacası İnternettir.

Arama Araştırma

Arama Araştırma

Web Tarayıcıları

İnternette bilgileri görebilmemiz için gerekli olan yazılımlara web tarayıcısı denilmektedir. Dünya genelinde yüzlerce web tarayıcı bulunmaktadır. Fakat sık kullanılanlar şunlardır;

- Google Chrome
- Fire Fox
- Safari
- Opera
- Edge/Internet Explorer
- Yandex
- Brave

Arama Motorları

Web tarayıcılarına aranan bilgilerin bulunup getilmesini sağlayan uygulamalara arama motoru denilmektedir.

- google.com
- bing.com
- yahoo.com
- msn.com
- yandex.com

Web Sitesi Adres Yapısı

İletişim Kuralı

- HTTP HyperText Transfer Protocol Bir internet sayfasına bağlanılacağını gösterir.
- HTTPS HyperText Transfer Protocol Secure Internet sayfasına güvenli bir şekilde bağlanılacağını

Web Sitesi Ad Uzantıları

Web sitesinin içerisinde ne tür bilgi paylaşılmıysa ona göre web sitesi türü almak zorundayız. Sık kullanılan uzantılar şunlardır;

- com(company) --> Herkes tarafından alınabilecek web sitesi türü.
- gov(goverment) --> Resmi kurumlar için kullanılan site türü.
- edu (education) --> Üniversite sitelerinin kullandığı site.
- org (organization) --> vakıf ve kulüplerin kullandığı site türü.
- mil (military) --> askeri kuruluşların kullandığı web sitesi.
- net (network) --> internet ve telefon için kullanılan web siteleridir.
- k12 --> 12 yıllık eğitim veren kurumlar alabilir.

Not: gov uzantılı web siteleri almak için nic.tr web sitesinden izin alınması gerekmektedir.

Arama Araştırma

Web Sitesi Ülke Kodları

Web sitesi isminin sonunda bulunan son iki karakter hangi ülkeye ait web sitesi olduğunu ifade eder.

- tr --> Türkiye
- fr --> Fransa
- de --> Almanya
- ru --> Rusya
- uk --> İngiltere
- us --> Amerika

Not: tr ülke kodunu almak için nic.tr web sitesinden izin alınması gerekmektedir.

İletişim Araçları

İletişim Araçları

Günümüzde teknolojinin gelişmesiyle birlikte iletişim teknolojilerinde de bir çok yeni yollar ortaya çıktı. Bu yollardan en fazla bilişim teknolojileri ile ilişkili olanlar hem yaygınlaştı hemde tercih edilmektedir.

Bunlar;

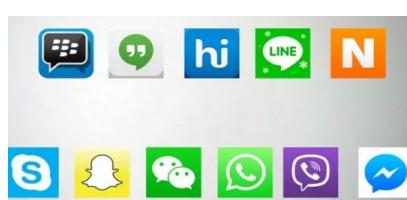
E-Posta:

E-posta, yazı, ses, film, doküman dosyaları vb. nesneleri başka bir e-postaya gönderen bir servistir. Eskiden zarfla gönderilen mesajların yerini almış durumdadır.

Sohbet:

Bilgisayar başında karşılıklı yazarak yapılan bir teknolojidir. Facebook, whatsapp, messenger vb. uygulamalar ile yapılmaktadır.

Forum:

Bir konu hakkında görüş, yorum, eleştiri, öneri vb. işlemleri yapabildiğimiz Internet siteleridir. Bu sitelerde yazışma yaparken her türlü düşünce, fikir ve psikolojide insanların olabileceğini düşünerek yazılmalıdır. Eba, facebook vb. sitelerdeki duvarlarımız buna örnek verilebilir.

Sesli Görüntülü Görüşme: Sesli ve görüntülü görüşme yapabileceğimiz her türlü uygulamalar bu gruba girmektedir. Whatsapp, facebook messenger, skype vb uygulamalar.

İletişim Araçları

Sanal Ortamda İletişimin Olumlu Yönleri:

- Uzak mesafelerde konferans, eğitim, sağlık vb. faaliyetler yapabiliriz.
- **Uzak mesafelerde iş ve işlemlerden dolayı;**
  - Zaman,
  - Maliyet,
  - Hız vb. kazancımız olur.
- İletişim çok hızlı bir şekilde yapılır.

Sanal Ortamda İletişimin Olumsuz Yönleri:

- Sağlığımız bozulabilir.

- Bilinçli ya da bilinçsiz suç işleyebiliriz.

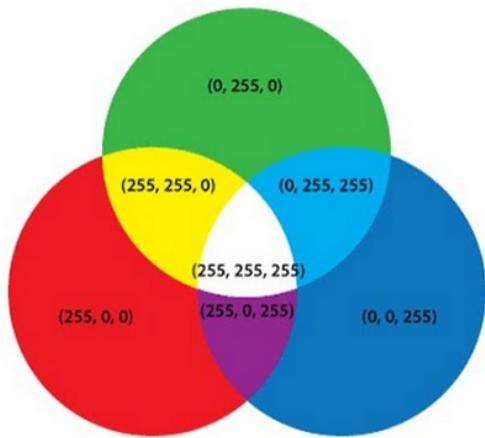
- Maddi manevi zarara uğrayabiliriz(Dolandırılmak).
- Internette bulunan bilgilerin bir denetimden geçmeden sunulduğunu bilerek değerlendirmeliyiz. Bundan dolayı yanlış bilgilerler yönlendirilebilir veya yanlış bilgilerler iş ve işlemler yapabiliriz.
- Internetten tanıştığımız insanlarla gerçek hayatı zarar görebiliriz.

Görüntü İşleme

Görüntü İşleme

Görüntü işlem programları 3 renkle çalışmaktadır. Bu renkler; - Red(Kırmızı) - Green(Yeşil) - Blue(Mavi)

- Bu ifade RGB diye ifade edilmektedir.
- Her rengin 0-255 arasında renk tonu vardır.
- 0 siyahı 255 ise beyazı temsil eder.

Renk Örnekleri;

- 000 000 000 Siyah
- 255 000 000 Kırmızı
- 000 255 000 Yeşil
- 000 000 255 Mavi
- 255 255 255 beyazdır

Kullanabileceğimiz resim programları şunlardır;

Çevrim Dışı(Offline)(Bilgisayardan)

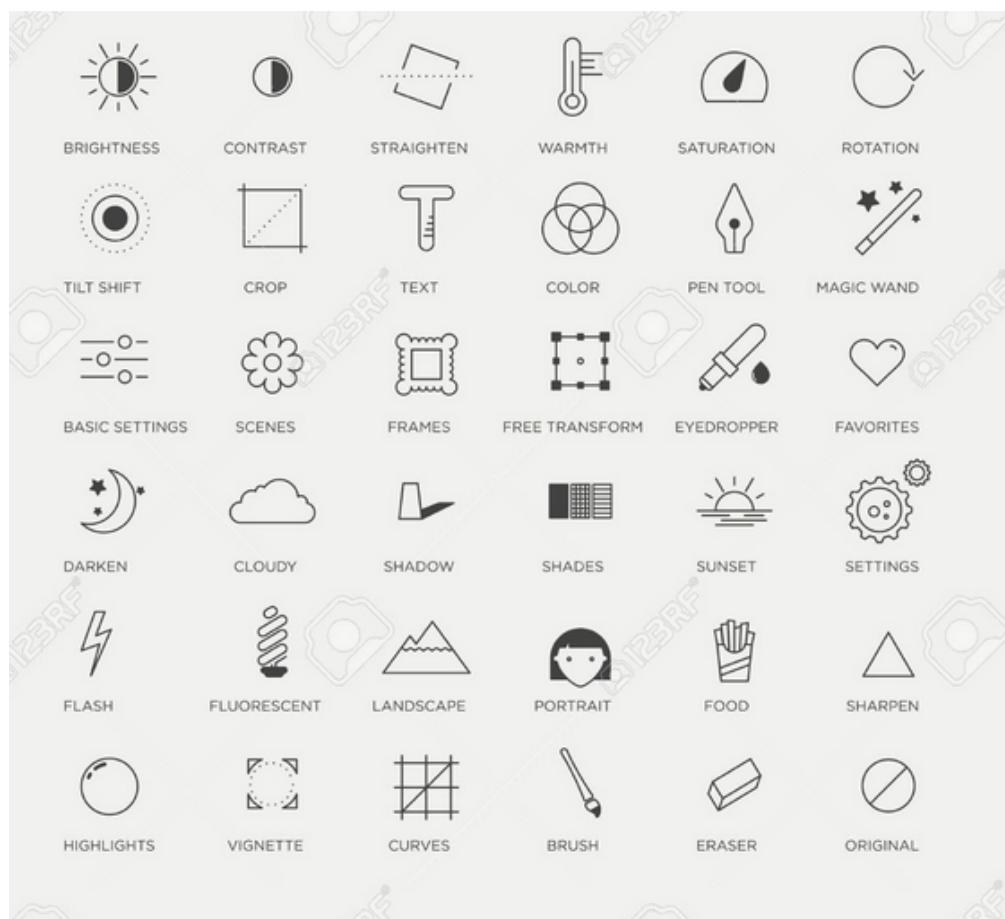
- Paint
- Photoshop
- paint.net
- fireworks

Çevrim İçi (Online) (İnternetten)

- <https://www.photopea.com/>
- <https://pixlr.com/tr/x/>
- <https://ipiccy.com/>
- <https://picresize.com/>
- <https://www.befunky.com>
- <https://www.canva.com/photo-editor/app/>

Görüntü İşleme

Resim Araçları

Kelime İşlemci

Kelime İşlemci

Kelime işlemci programları, her türlü yazı dokümanlarının hazırlandığı programlardır. Bunlar ;
Çevrim Dışı(Offline)(Bilgisayarda)

- Microsoft Word
- Libre Ofis Writer
- Open Ofis Write
- Wps Ofis Writer

Çevrim İçi (online)(internetten)

- Google Dokümanlar
- Eba Dokümanlar

Google docs

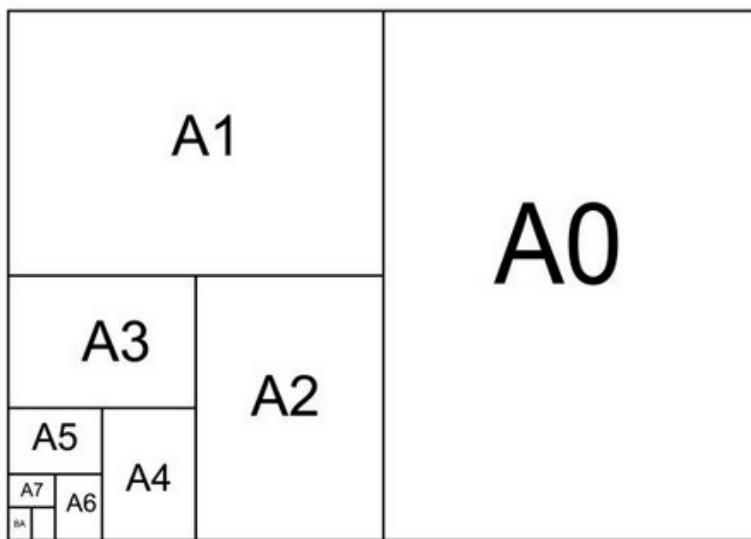

atomicscribbler

Kelime İşlemci

Kağıt Boyutu:

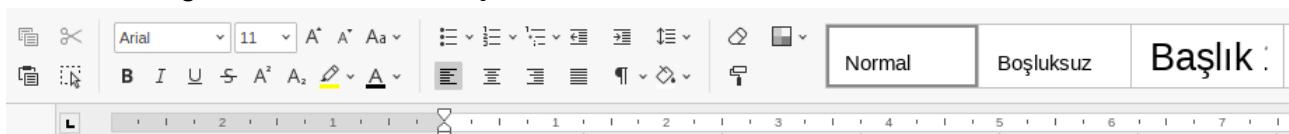
Kelime işlemci programlarında sıkılıkla kullanılan kağıt boyutları A4'tür. A4 kağıt boyutu A0 kağıdının 4 defa tekrar tekrar kesilmesi sonucu oluşan boyuttur. Eğer A4 tekardownan yarıya kesilirse A5 kağıdını elde ederiz.

Resmi Yazışma Kuralları:

Resmi yazışmalarda, dokümanlar şu standartlara göre hazırlanır;

- A4 kağıt kullanılmalıdır.
- 12 yazı boyutu kullanılmalıdır.
- Times New Roman yazı tipi kullanılmalıdır
- Yazı iki yana yaslı olmalıdır.
- Satır aralığı 1.5 olmalıdır
- Kağıt dik olmalıdır.
- Paragraflar arası 1 satır boşluk olmalıdır.

Sunu Hazırlama

Sunu Hazırlama

Sunu, bir konu hakkında bilgi vermek için hazırlanan dokümandır. Genellikle bu doküman slaytlar şeklinde hazırlanır. Bunun için kullanılan programlar;

- Ms Powerpoint
- Wps Presentation
- Google Slaytlar
- onlyoffice

Sunu hazırlarken dikkat edilmesi gereken kurallar şunlardır;

- **En az 5 sayfa olmalıdır(kapak, içindekiler, konu, kaynak, son kapak).**

- Başlıklar 32 punto
- İçerik en az 18 punto
- En fazla 3 renk kullanılmalı
- **6 satır 6 kelime kuralına uyulmalı**

6 X 6

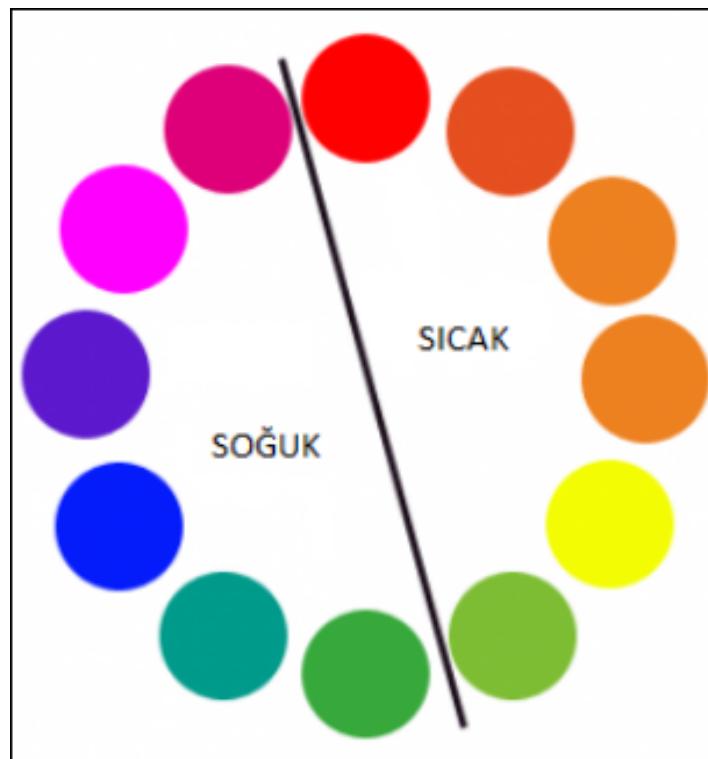

Sunu Hazırlama

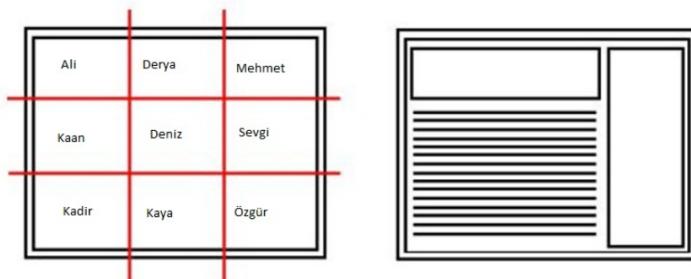
- Yazı, ses, fotoğraf ve film kullanılmalı

- Başlıklarda sıcak renkler
- İçerikte ara renkler
- Zeminlerde soğuk renkler tercih edilmelidir

- Sayfanın önemli bölümlerini iyi kullanmalıyız.

Dijital Ürün Oluşturma

Dijital Ürün Oluşturma

İstiklal Marşını Yazma

İSTİKLAL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üzerinde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilal!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celal?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helal;
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklal.

Bunun gi

Mehmet Akif Ersoy

Kimlik Kartı Tasarlama

	<table border="1"><tr><td>ADI</td><td>:</td><td>İSİM</td></tr><tr><td>SOYADI</td><td>:</td><td>SOYİSİM</td></tr><tr><td>TC.KİMLİK NO:</td><td>:</td><td>TC KİMLİK NO</td></tr><tr><td>GÖREVİ</td><td>:</td><td>DANIŞMA</td></tr><tr><td>ASM</td><td>:</td><td>ASM</td></tr></table>	ADI	:	İSİM	SOYADI	:	SOYİSİM	TC.KİMLİK NO:	:	TC KİMLİK NO	GÖREVİ	:	DANIŞMA	ASM	:	ASM
ADI	:	İSİM														
SOYADI	:	SOYİSİM														
TC.KİMLİK NO:	:	TC KİMLİK NO														
GÖREVİ	:	DANIŞMA														
ASM	:	ASM														

Öğrenci Listesi Oluşturma

İşbirlikli Belge Oluşturma

İşbirlikli Belge Oluşturma

Google Drive Kullanımı

Sınıf listesini işbirliğiyle google drive üzerinden doldurma.

İşbirlikli Belge Paylaşma

İşbirlikli Belge Paylaşma

Google Drive Paylaşımı

Google belgeler oluşturur ve bunları paylaşır.

Hakkımda

Hakkımda

5. Sınıf Bilişim Teknolojileri Ders Notları.

İletişim

İletişim

<https://github.com/bayramkarahan>

<https://bayramkarahan.blogspot.com>

E-Posta : bayramk@gmail.com